

Приложение 3: КОМЕНТАР НА ПЛАНА НА НЕК – АСО ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕНОСНАТА ЕЛЕКТРИЧЕСКА МРЕЖА НА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2010 - 2020 Г.¹⁾

Прогноза за развитие на brutното електропотребление. Прогнозата е в два варианта – максимален (MAX) и минимален (MIN). Според максималния brutното електропотребление през 2020 г. ще бъде 42,09 TWh, а според минималния – 36,6 TWh. Прогноза за 2025 г. липсва.

Наличието на минимален вариант, в който са отчетени усилията за енергоспестяване и други фактори, е много положително. От друга страна значителната разлика от 5,49 TWh между максималния и минималния вариант крие риск от инвестиране в излишни мощности от порядъка на 900 MW с използваемост 6000 h. **Наличието на толкова голямо разсейване между вариантите изисква прецизно и гъвкаво планиране на инвестициите в нови мощности.** За съжаление в Плана такъв подход липсва, за сметка на варианти „със“ или „без“ АЕЦ „Белене“ с мощност 2000 MW и производство до 15 TWh годишно.

Анализ на производствените мощности. Този анализ е повърхностен и необективен. Обявените в табл. 3.1 за извеждане мощности, с изключение на ТЕЦ „Брикел“ имат физически ресурс за още 10 ÷ 15 години, подлежат на рехабилитиране и привеждане в съответствие с изискванията за опазване на околната среда (виж Приложение). Не е тайна, че намеренията на НЕК за изграждане на АЕЦ „Белене“ с обявена нереално ниска цена на произвежданата от нея електроенергия възпира собствениците на ТЕЦ „Бобов дол“, ТЕЦ „Варна“, ТЕЦ „Русе“ и ТЕЦ „Марица-3“ да инвестират в тези централи. **В усилията за съхраняване на наличните генериращи мощности и предотвратяване на излишни инвестиции в периода до 2025 г. държавата, в лицето на съответните институции е пасивна за сметка на много активните действия за изграждане на АЕЦ „Белене“.**

Инвестиционни проекти за изграждане на електроцентрали от ВЕИ; балансиране на неравномерността на производството от ВяЕЦ и ФЕЦ. Според Българската ветроенергийна асоциация, за балансиране на неравномерността на 2750 MW/2020 г. ветроенергийни паркове са необходими 206 MW, а за 3875 MW/2025 г. – 291 MW. За тази цел са достатъчни новите ВЕЦ „Цанков камък“ и каскада „Горна Арда“. **Дори да приемем границата от 1800 MW ВяЕЦ/2020 г. и 600 MW ФЕЦ/2020 г., участието им в електроенергийния баланс с 2,71 TWh/2020 г. според Националния план за ВЕИ на МИЕТ би предотвратило изграждането на други 350 MW нови мощности с използваемост 7000 h годишно.**

Нови и рехабилитирани производствени мощности. От изброените 10 нови мощности 6 са безспорни. Останалите 4 са спорни, според следните аргументи:

- Не е обоснована необходимостта на ПГЕЦ „Хасково“ – 2 x 128 MW. Ако приемем, че ефективността на ПГЕЦ е по-висока с 25 ÷ 30 % по отношение на конвенционалните, то тя в никакъв случай не компенсира няколкократно по-високата цена на газа. Ако тази мощност е предвидена като компенсираща на ВяЕЦ и ФЕЦ, за целта по-ефективни са

¹⁾ Коментарът е свързан изключително с Проекта АЕЦ „Белене“.

ВЕЦ със сезонни изравнители, например ВЕЦ „Цанков камък“ и каскада „Горна Арда“ (последната съчетана с ПАВЕЦ). **В случай, че на ПГЕЦ се разчита за частично резервиране на АЕЦ „Белене“, инвестициите или средствата за разполагаемост трябва да се отчетат там.**

- Не е обоснована необходимостта от АЕЦ „Белене“ – 2 x 2000 MW.

Прогнозни мощности с енергийни баланси и възможности за управление на ЕЕС

От табл. 4.2 (MAX1) се вижда, независимо от „изпуснатите“ 427 MW в ТЕЦ „Марица-изток 3 – ENEL“ и „изведените“ ТЕЦ „Варна“, ТЕЦ „Бобов дол“, ТЕЦ „Русе“ – блокове 3 и 4 и ТЕЦ „Марица-3“, мощностният баланс за 2020 г. се покрива от наличните и безспорните нови мощности и наличен общ резерв от 2758 MW.

Табл. 4.2 (MAX2) показва по безспорен начин, че АЕЦ „Белене“ не е необходима за покриване на мощностния баланс за 2020 г., независимо че и там са „изпуснати“ някои работоспособни мощности, което беше упоменато по-горе.

Табл. 4.3 (MAX1) е пример за манипулиран електроенергиен баланс с цел да се обоснове дефицит през 2020 г.:

- Производството на ТЕЦ „Марица-изток 2“, рехабилитирана и екологизирана централа, е намалено от 9,40 TWh/2020 г. на 6,76 TWh/2020 г. (-2,64 TWh);
- Производството на ТЕЦ „Марица-изток 3 – ENEL“, рехабилитирана и екологизирана централа, е намалено от 5,98 TWh/2020 г. на 1,27 TWh/2020 г. (-4,71 TWh);
- Отново са „изпуснати“ и „изведени“ ТЕЦ „Варна“, ТЕЦ „Бобов дол“, ТЕЦ „Русе“ – блокове 3 и 4 и ТЕЦ „Марица-3“. **Ако се добави игнорирания капацитет само на ТЕЦ „Марица-изток 2“ и ТЕЦ „Марица-изток 3“, дефицитът от 2,680 TWh/2020 г. се превръща в излишък от 4,74 TWh/2020 г.**

Табл. 4.3 (MAX2) от Плана на НЕК показва също по безспорен начин, че АЕЦ „Белене“ не е необходима за електроенергийния баланс за 2020 г. Нещо повече – ако се изгради изключително за износ, тя ще се конкурира с разполагаемия оперативен излишък над 4,74 TWh/2020 г.

Независимо от изкривените баланси, налице е признанието, че АЕЦ „Белене“ не е необходима за покриване на вътрешното електропотребление в страната към 2020 г. Според баланса в Приложение 2, тя не е необходима дори до 2025 г.